

Les obres del claustre descobreixen l'empremta de la vida monàstica

El conseller de Cultura, Ferran Mascarell, ha presidit la inauguració d'unes obres al Monestir de Ripoll que han suposat una inversió de 500.000 euros i que volen esdevenir un ?punt i seguit?

Galeria de fotos

(<http://www.naciodigital.cat/elripolles/galeria/956/pagina1/obres/restauracio/claustre/monestir/ripoll>) (Arnau Urgell)

(<http://www.naciodigital.cat/elripolles/galeria/956/pagina1/obres/restauracio/claustre/monestir/ripoll>)
l)

¿El monestir és més monestir?. Amb aquesta frase el bisbe de Vic, Romà Casanova, ha resumit l'impacte de les obres de restauració del claustre ripollès. No es tracta només de la millora d'un espai clau que estava ?fosc, gris i brut? -en paraules d'Esther Colls, cap d'Arqueologia- sinó que s'han descobert els vestigis de la vida monàstica com les obertures que comunicaven el claustre del Monestir de Santa Maria amb la resta de dependències. Tanmateix, una de les troballes més espectaculars és la Mare de Déu del Claustre, un element únic de l'escultura romànica del nostre país.

La ?reinauguració del claustre?, tal com l'ha definit l'alcalde Jordi Munell, ha comptat amb la presència del conseller de Cultura, Ferran Mascarell. De fet, abans d'un acte que ha omplert una de les ales del recinte s'ha celebrat una reunió de la junta del monestir que, per primera vegada des del 1985, ha comptat amb la presència del conseller -que n'ostenta la vicepresidència-. La intervenció ha suposat una inversió de 500.000 euros aportats per la Diputació de Girona en el marc d'un conveni amb el Departament de Cultura i el Bisbat de Vic.

Precisament Mascarell ha aprofitat per celebrar la cooperació entre institucions com a element per continuar avançant en la millora del monestir. ¿Hi ha feina per dècades? ha afirmat. Per l'alcalde ripollès l'acte d'avui ha d'esdevenir ?un punt i seguit? i ha assenyalat entre altres la restauració dels vitralls, la possibilitat de fer visitable la necròpolis i la canalització de les aigües pluvials. De fet, al mateix claustre queden intervencions tant importants com les arcades de tres de les ales del primer pis i el conjunt del segon.

Reivindicació ripollesa

La inauguració ha servit per tal que el Govern, a través del conseller de Cultura, hagi manifestat el compromís de mantenir la ?preeminència? del monestir ripollès a l'hora de definir actuacions futures. Però, al mateix temps, l'alcalde Jordi Munell no ha desaprofitat l'ocasió per reclamar el retorn temporal o permanent de les peces del monestir que estan fora -especialment al MNAC i al Museu Episcopal de Vic-. ¿La Capitalitat de la Cultura Catalana seria una bona ocasió per organitzar una exposició temporal amb aquests elements? ha expressat posteriorment a aquest diari.

Eliminació del pòrtland de finals del XIX

El procés de restauració ha inclòs el tractament dels murs i la neteja i la restauració de columnes i capitells. Als murs s'ha eliminat els revestiments de ciment pòrtland de finals del segle XIX -va ser en el seu moment una actuació pionera- que ha permès tornar a posar al descobert el material medieval.

Aquestes operacions han deixat visibles per primera vegada la textura material dels murs i de les seves obertures històriques, uns elements que fins aquest moment havien restat amagats. Aquestes obertures corresponen a portes i finestres de diferent caràcter i època, des d'època preromànica fins als segles XVII i XVIII, que comunicaven amb les dependències que es trobaven al voltant.

Per altra banda, els treballs de restauració també han posat en valor l'extraordinària col·lecció de capitells romànics de finals del segle XII disposats en les tretze arcades de la galeria nord. Són 26 capitells sota àbacs també amb decoració romànica. El conjunt presentava un aspecte molt deteriorat que impedia la correcta lectura de les escultures i els marbres. L'actuació ha consistit en un neteja suau i respectuosa per garantir-ne la conservació.

Descobreixen la Mare de Déu del Claustre

Un dels elements més importants de la restauració és la troballa A la paret sud-est del claustre s'hi ha trobat una imatge fragmentada d'una antiga marededéu. Aquesta troballa representa una aportació molt rellevant per a la història del monestir i també de l'art medieval en general. La imatge és excepcional en el marc de l'escultura romànica del país a causa de la manca d'obres de factura i dimensions similars, i també és excepcional pel material amb el qual està feta, ja que es tracta de guix de qualitat notable.

La marededéu s'ha localitzat en una arcada oberta a mitja alçada, enfonsada en el gruix del mur i completament tapada des de fa segles amb pedres. Per la seva situació s'ha convingut en denominar-la, provisionalment, Mare de Déu del Claustre, d'acord amb la tradició d'altres centres religiosos i a l'espera que la recerca de la documentació antiga pugui aportar precisions sobre la seva dedicació.

La imatge és una obra de molt alt relleu, quasi de volum sencer, d'una marededéu asseguda en un tron i de grans dimensions, de gairebé més d'1,5 m d'alçada. La imatge es troba en estat fragmentari a causa d'una mutilació per causes desconegudes, de la qual només van salvar-se el cos, braços i part del tronc. Tanmateix, s'han trobat nombrosos trossos de l'escultura, com ara un que correspon als braços i cames del nen Jesús que devia reposar als genolls de la Verge. La tasca de restauració, tot just encetada, ha de permetre de compondre bona part de la imatge amb aquests fragments.

(<http://www.naciodigital.cat/elripolles/galeria/956/pagina1/obres/restauracio/claustre/monestir/ripoll>)

(<http://www.naciodigital.cat/elripolles/galeria/956/pagina1/obres/restauracio/claustre/monestir/ripoll>)